

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Illvstrissimi Viri Petri De Marca Archiepiscopi Parisiensis Dissertationvm De Concordia Sacerdotii Et Imperii, Sev De Libertatibvs Ecclesiæ Gallicanæ, Libri Octo

Marca, Pierre de

Parisiis, 1669

II. De Presbyteris gravium criminum reis magna olim quæstio fuit quonam modo judicandi essent. Consulitur Leo III. Papa. Dein Karolus summo jure decernit secundùm responsionem Pontificis. Purgatio ...

urn:nbn:de:hbz:466:1-15617

catum, Hispania erat, si loca quaedam excipias admodum vicina orae fluminis, Monasteriolum videlicet, Minorissam, & quaedam alia finitima; citra verò, Mcara Hispanica, quæ provincia erat regni Francici. In eodem confinio Hispaniæ, citra Rubricatum, sita fuit Egara, sedes olim episcopalis; ubi habitum fuit Concilium Egarense anno sexcentesimo decimo quarto.

ELEFANTUS] Ejus mentio est in canone VIII. Concilij Francofordiensis.

HELENENSIS] id est, Helenensis, hoc enim verum est nomen. Est autem civitas Helenensis in Comitatu Ruscionensi, sive Rossilionensi, ut sequens ætas vocavit, ædificata in ruderibus castri Helenensis; ubi institutus est episcopatus post excisum regnum Tolosanum, ut adnotat illustrissimus Archiepiscopus in libro primo Marce Hispanicæ, de quo libro dictum est in vita ejus. Porro hodie vox *Helenensis* mutata est in *Elnensem*. Quod autem ea Ecclesia sita esset in Comitatu Rossilionensi, Episcopi Helenenses frequentissimè vocantur *Rossilionenses* in actis veteribus. Vnde in Concilio apud Tustacum anno DCCCLX. legitur *Audefindus Roscellensium Episcopus*. At *Venedurij*, seu *Vinedurij*, mentio disertè extat in Chartulario Helenensi, ubi levi mutatione vocatur *Vinedarius*; diciturque sedisse ante Ramnonem, qui sub Ludovico Pio Helenensis antistes fuit. Utis autem esse potest hic locus ad emendandos vulgatos Helenensium Episcoporum catalogos, cum Episcopi qui sederunt post *Vinedurium* usque ad *Audefindum* illic optimè recensiti sint: *Prædecessores Audefindo Episcopo, videlicet Vinedario Episcopo, Ramno Episcopo, Salomone Episcopo, & isto præsentè Audefindo &c.* Facta recognitione evacuationis sub die XVI. Kal. Januarij, anno XXXVI. regnante Carolo Rege, id est, Karolo Calvo.

CIMELANENSIS] id est, Cemelenensis, in extrema Alpium maritimarum provincia, sub metropoli Ebredunensi, haud procul Castro Nicænsi. Ei sedè præfuit Valerianus Episcopus; cujus tempore Ecclesiæ Cemelenensis & Nicænsis unitæ sunt auctoritate sancti Leonis Papæ.

MADOLONENSIS] id est, Magalonenensis in prima Narbonensi. Magalona enim & Madalona dicebatur per illas tempestates, ut nullo negotio probari potest. Porro sedes Magalonenensis jamdiu translata est in urbem Monspeliensem.

VICUJULIENSIS] id est, Aturrium Episcopus. Sunt autem Aturres in Novempopulis ad Aturrium fluvium, qui postea Adures dici cæperunt. Nomen autem primum populi fuit, non oppidi. Oppidi enim Aturriensium nomen *Vicus Iulius*; cujus clara extant documenta.

COMMENENSIS] id est, Convenarum in Novempopulis, quorum urbs antiquitus Lugdunum. Ceterum ex hoc loco patet introduci tum cæptam corruptionem nominis hujus civitatis, quæ nunc *Comenge* dicitur.

DUNENSIS] Adnotat Sirmondus, in Notis ad Concilium Aurelianense primum, Episcopos Carnotenses interdum dictos esse *Dunenses* à *Duno* castro dioceseos Carnotenæ. Vide librum II. de concordia sacerdotij & imperij cap. IX. §. V.

EGLINENSIS] id est, Engolismensium in Aquitania secunda. Eam autem urbem vocat *Egolismam* Eginhartus ad annum DCCCLXIX. alij *Egolismam*, nonnulli *Inculismam*, & synodus isthac

Narbonensis *Eglinam*. Mitifica enim fuit illorum temporum audacia in corrumpeendis urbium nominibus. Vide Sirmondum in Notis ad Capitula Karoli Calvi pag. 29.

CAPVT XXVI.

Synopsis.

I. Reverentia Ecclesiæ Gallicanæ erga apostolicam sedem.

II. De Presbyteris gravium criminum reus magna olim quaestio fuit quoniam modo judicandi essent. Consultitur Leo III. Papa. Dein Karolus summo jure decernit secundum responsonem Pontificis. Purgatio canonica indicta Presbyteris suspectis sed non convictis.

III. Vnde oriuntur suspiciones ille docet Hincmarus. Difficilis erat accusatio in Presbyterum.

IV. Chorepiscoporum ambitio diu turbavit Ecclesiam Gallicanam. Eos Leo III. à Karolo consultus vetuit quicquam muneris episcopalis attingere. Tum edicit eos esse pellendos in exilium.

V. Ea pœna modificata est à synodo & ab Imperatore.

VI. Principes de rebus arduis referunt ad Summos Pontifices. Novum non est decreta Curia Romana antè in Gallia excuti debere quàm vim legis obtinere possint.

I. **H**ic locus me admonet ut revocem in memoriam ea quæ suprâ adnotata sunt, synodos nimirum Gallicanas debitam sedè apostolicæ reverentiam semper retinuisse, non ita tamen ut à suis iudiciis permiserint provocari, cum appellationes in usum receptæ non essent nisi quoad depositionem Episcoporum, juxta modificationem à me alibi explicatam. Reverentia igitur synodorum Galliæ in eo posita erat ut consultationes ad Summos Pontifices mitterent quoties inciderent causæ dubiæ & graves, vel causam ejus iudicio prorsus mitterent. Causæ ad sedem apostolicam dimissæ exemplum extat in paragrapho ultimo superioris capituli, in causâ Metropolitanorum Ebredunensis & Aquisensis. Consultationum verò duo illustria exempla extant in libris Capitularium. Primum respicit Presbyteros suspectos, aliud Chorepiscopos.

II. Quoad Presbyteros, constat ex Capitularibus difficultatem illam diu agitatam esse in synodis Gallicanis, à temporibus Pippini Regis, neque tamen unquam fuisse definitam. Agebatur de Presbyteris gravium criminum reus, sed de quibus nondum satis constabat, ipsi verò negabant. Suprà adnotavimus, canone XXXIX. Concilij Francofordiensis causam Presbyterorum horum criminum infamati commissam esse Episcopo ejus proprio; vel si is eam finire

non posset, non remissam quidem ad synodum provinciam, sed ad Concilium generale seu universale Ecclesie Gallicane. Tandem Carolus magnus cupiens confusio- ni hujusmodi modum adhibere, Episcopos aliquot misit ad Leonem tertium Papam, ut cum eo consultarent quid de his Presbyteris agendum esset. Episcopos vero & regni proceres admonuit missam a se esse legationem illam, statim autem ut redierit, communicaturum se esse cum omnibus responsa Pontificis: *Vnde ad consultandum patrem nostrum Leonem Papam Sacerdotes nostros mittimus; & quidquid ab eo vel a suis perceperimus, vobis, una cum illis quos mittimus, renuntiare non tardabimus.* Interim Episcopos & proceres hortatur ut sedulo negotium illud expendant; ut dein ipse cum illis, & cum instructionibus Pontificis, decernere possit quod æquum fuerit visum ad compescendos populorum clamores: *Vos interdum vicissim tractate attentius quid ex his vobiscum constituamus una cum predicti sancti patris institutionibus, ut murmur cesset populi.* At Leo Pontifex causam definiri iussit in synodo Romana. Cum autem ejus responsio ad Carolum allata esset, eam ipse in conventu generali regni considerari præcepit; & cum consilio Episcoporum, Consiliariorum, & omnium fidelium, sive Vassal- lorum, decreta est constitutio de ordine tenendo quoties hujusmodi Presbyterorum causa incidere, quæ nomine Imperatoris edita, omnium supra dictorum consensus continet. *Consultu Domini & patris nostri Leonis Apostolici, ceterorumque Romane Ecclesie Episcoporum, & reliquorum Sacerdotum, sive Orientalium & Grecorum Patriarcharum, & multorum sanctorum Episcoporum & Sacerdotum, necnon & nostrorum Episcoporum omnium, ceterorumque Sacerdotum & Levitarum auctori- tate & consensu, atque reliquorum fidelium & cunctorum Consiliariorum nostrorum consultu, de- finitum est.* Sanè Princeps Legatos suos pro consultatione ad Leonem mittens, sibi reser- vaverat auctoritatem decernendi cum sen- tentia Concilij Gallicani, & cum institutioni- bus Papæ, non autem juxta institutiones. Statutum itaque est *consultu omnium ut quoties- cunque cuiquam sacerdoti crimen imponitur, si ipse accusator talis fuerit ut recipi debeat, reus- que legitimis testimoniis convictus fuerit, canonicè dydicetur.* At si accusator satis pro- bare non posset crimen, negotium pariter canonicè definiendum. Quod si nihilomi- nus criminis perpetrati suspicio gravis in- hereret animis hominum, purgatio cano- nica indicitur Presbytero; id est, jubetur Presbyter, adhibito tactis Evangelicis sacra- mento tam suo quam trium, quinque, vel

septem, aut eò amplius Presbyterorum, itemque hominum nonnullorum bonæ fa- mæ, se purgatum populo comprobare, *exem- plo Leonis Papæ.*

III. Hincmarus in epistola septima accu- ratè explicat hunc agendi modum, ostenditque suspiciones illas fluxisse ex commer- cio Presbyterorum cum mulieribus probro- sis, vel ex eorundem cohabitatione cum aliis, neque impositam fuisse accusatori necessita- tem convincendi reum cujuscumque probrosi facinoris. Attamen probatio difficilis erat; quoniam accusatio peragi non poterat ab ac- cusatore quin eodem tempore septem testes adessent illis dotibus ornati quas ab hujusce- modi testibus exigunt leges & canones. Quod si præscriptus testium numerus non adesset, vel hujusmodi homines essent qui se- cundum canones ad accusationem Sacerdo- tum admitti non possent, multa eis diceba- tur. Verùm id non tollebat suspicionem populorum. Itaque ea demum dimovebatur quum Presbyter accusatus se suo & sex Pres- byterorum sacramento purgabat juxta con- suetudinem tum receptam. Ea autem à divo Petro arcessebatur: qui cum reprehensus fuisset quod cum gentibus communicaret, ut accusationem illam purgaret, usus est sex fratrum testimonio: *Venerunt autem mecum & sex fratres isti.*

IV. Veniendum nunc ad causam Chor- episcoporum. Sæpe in conventibus & syno- dis regni controversum fuerat an ordinatio- nes Presbyterorum, Diaconorum, & Sub- diaconorum à Chorepiscopis peractæ, Con- firmationes baptizatis tributæ, benedictio- nes Chrismatibus, Ecclesiarum, & virginum ab iis tentatæ, vitiosæ essent, an canonicæ. Carolus censuit apostolicam sedem esse con- sulendam, & inter cetera Arnonis Archi- episcopi ad Leonem tertium delegati man- data hoc etiam caput adjunxit. Respondit Pontifex, secundum canones liberum non esse Chorepiscopis ullam muneris episcopa- lis partem attingere, atque adeo quidquid ab eis præsumptum fuerat, irritum esse. Tum decernit Chorepiscopos esse damnandos, id est, deponendos, & in exilium pellendos. Series hujus negotij, itémque illius de quo mox dicebamus circa Presbyteros, magni momenti est ad ostendendum quonam modo se gerent Galli nostri in recipiendis res- criptis Curie Romanæ. Nam post reditum Arnonis, Imperator conventum generalem regni Ratisbonæ egit, ut Leonis responsio examinaretur.

V. Hic autem agendi modus adeo legi- timus erat ut etiam Leo consenserit syno- dum ea de causa celebrari, non ut illic re-

Vide lib. 1. c. 11. §. 6.

Agor. cap. xii.

Vide lib. 1. c. 12. §. 7. & c. 13. & 14. & Hrabani li- brum de Chore- piscopis edum in calce Tomi pium pag. 281.